

Bilten

Kantonalnog suda u Novom Travniku
Posebno izdanje u povodu Europskog dana civilne pravde

EUROPSKI DAN CIVILNE PRAVDE U BIH

Okrugli stol: "Kaznena
djela počinjena iz mržnje"
standardi i praksa

„Dani otvorenih vrata suda“

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
EUROPSKI DAN CIVILNE PRAVDE
30.10.2013. GODINE

CANTONAL COURT IN NOVI TRAVNIK
EUROPEAN DAY OF CIVIL JUSTICE
30 th October 2013

Posjeta studenata Pravnog
fakulteta u Kiseljaku
Kantonalnom sudu u
Novom Travniku

EUROPSKI DAN GRAĐANSKOG PRAVOSUĐA
EVROPSKI DAN GRAĐANSKE PRAVDE
EVROPSKI DAN CIVILNE PRAVDE
30.10.2013.

ec.europa.eu/justice/civil
coe.int/CEPEJ

“Dan pravde će pomoći 800 milijuna građana u 47 zemalja članica Vijeća Europe da budu bolje informirani o njihovim pravima i o tome kako funkcionira pravosudni sustav”

(Walter Schwimmer, Generalni tajnik Vijeća Europe, lipanj 2003. godine)

Europski dan građanskog pravosuđa ustanovljen je 05.06.2003. godine od Vijeća Europe i Europske komisije. Obilježava se svake godine u mjesecu listopadu/oktobru, sa ciljem da približi građanima pravosudni sustav, kako bi im se učinio dostupnijim, kao i da im se pruži mogućnost da bolje razumiju svoja prava i upoznaju sredstva koja im stoje na raspolaganju radi ostvarivanja njihovih prava.

Sudovi zemalja članica Europske mreže pilot sudova posebno su pozvani da učestvuju u obilježavanju Europskog dana građanskog pravosuđa.

Svrha ovog dana je da educira i informira opću populaciju o njihovim svakodnevnim pravima, te da okupi stručnjake iz pravne oblasti kako bi razmijenili informacije iz oblasti građanskih prava i susreli se sa korisnicima sudova.

Također, države su pozvane da obavijeste Vijeće Europe i Europsku Komisiju za efikasnost pravosuđa Vijeća Europe (“CEPEJ”) o načinu obilježavanja Europskog dana građanskog pravosuđa.

Europski dan građanskog pravosuđa 2013. godine

Events in the Council of Europe member States - 2013

Bosnia and Herzegovina

Germany

France [fr]

Italy

Lithuania

Luxembourg

Norway

Slovenia

Spain

Na web stranicama Vijeća Europe mogu se pronaći informacije o Europskom danu civilne pravde, kao i aktivnosti zemalja članica povodom ovog dana.

www.coe.int/cepej

European Day of Civil Justice 2013 Open door days at Court

Cantonal Court in Novi Travnik
Bosnia and Herzegovina

PROGRAM

Wednesday, 30th October, 2013

from 9:00 Court open Day:
Free access to citizens and guided tours of elementary school, high school and law school students.

Accredited representatives of the court will inform interested persons with the mission, vision and principles of the judicial and prosecutorial system in Bosnia & Herzegovina, with special emphasis on the introduction to the work of the witness support Section.

11:00 Round Table: "Hate Crimes" standards and practices
Motel "Central" Vitez

The round table will be organized with the cooperation and support of the OSCE Mission in Bosnia & Herzegovina and will bring together representatives of ministries, courts, prosecutors, the bar association, the centers for social work and other governmental and non-governmental organization in the Canton Middle Bosnia.

The media will also be invited to this special event.

Mostar, 31.10.2013. godine

Europski dan građanskog pravosuđa obilježen je u Bosni i Hercegovini središnjom manifestacijom održanom u Kantonalnom sudu u Mostaru, u suorganizaciji Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine (VSTV BiH) i Kantonalnog i Općinskog suda u Mostaru te u suradnji sa Europskom komisijom za efikasnost pravosuđa Vijeća Europe (CEPEJ).

„Dobra informiranost naših građana o načinima na koje mogu ostvariti svoja prava jedan je od preduvjeta za efikasniji rad pravosudnih institucija naše zemlje.“, naglasio je predsjednik VSTV-a BiH Milorad Novković obraćajući se gostima. „Kao i prethodnih godina, pravosuđe naše zemlje, zajedno sa 47 zemalja članica Vijeća Europe i 820 miliona njihovih građana, učestvuje u obilježavanju Europskog dana civilne pravde. Današnja manifestacija i aktivnosti vezane za obilježavanje ovoga značajnog dana svjedoče o činjenici da bosanskohercegovačko pravosuđe ne zaostaje za pravosuđem drugih evropskih zemalja.“, naglasio je predsjednik Novković.

Predsjednik Kantonalnog suda u Mostaru Mladen Jurišić je istaknuo: „Čast nam što je VSTV BiH izabrao Kantonalni i Općinski sud u Mostaru za obilježavanje ove značajne manifestacije.“ Predsjednik Jurišić je naznačio da

se u zgradi Kantonalnog suda u Mostaru pravda dijeli već više od 120 godina.

Obraćajući se prisutnima, predsjednik Općinskog suda u Mostaru Marin Zadić je rekao: „Odluka da se Europski dan civilne pravde obilježi u mostarskom pravosuđu je logički opravdana.“ i dodao: „Nekoliko godina Općinski sud u Mostaru je u fokusu aktivnosti razvojnih planova VSTV-a, gdje ono što radimo ima visoku potporu u finansijskom i stručnom aspektu u cilju rješavanja velikog broja neriješenih predmeta.“

Ovogodišnji dan građanskog pravosuđa posvećen je promociji sudske nagodbe, kao alternativnog načina rješavanja sporova u bh. pravosuđu i upoznavanju javnosti sa aktivnostima koje VSTV BiH poduzima kroz Projekt unapređenja efikasnosti pravosuđa, financiran od strane Kraljevine Norveške i Švedske agencije za međunarodni razvoj (SIDA).

Pored središnje manifestacije, održan je i okrugli stol na temu „Sudska nagodba kao način smanjenja broja neriješenih predmeta u sudovima“. Učešće na okruglom stolu uzeli su odvjetnici, predstavnici kantonalne vlade i predstavnici kompanija koji imaju potraživanja prema velikom broju stranaka, a koji se javljaju kao tužitelji ili tražitelji izvršenja.

Studenti pravnih fakulteta iz Mostara prisustvovali su ročištu za sudske nagodbe u Općinskom sudu u Mostaru, jednom od ciljnih sudova Projekta unapređenja efikasnosti pravosuđa u kojem se, uz podršku VSTV-a BiH i Sudske administracije Norveške (DOMSTOL), provodi pilot projekt „Sudska nagodba“.

Građani su putem info pultova postavljenih u zgradi Općinskog i Kantonalnog suda u Mostaru imali mogućnost upoznati se sa načinima mirnog rješavanja sporova, te saznati više o svojim pravima. Prezentirana im je afiša za sudske nagodbe, koja obuhvata informacije o prednostima sklapanja sudske nagodbe.

Luxemburg (Luxemburg), 25.10.2013. godine

Središnja manifestacija obilježavanja Europskog dana građanskog pravosuđa u zemljama članicama Vijeća Europe u 2013. godini održana je dana 25.10.2013. godine u Luxemburgu.

- Organizirana je Konferencija od strane Vijeća notara Europske Unije i Notarske komore Kraljevine Luxemburg na temu „Europa za notare, notari za Europu“.
- Nakon otvaranja i pozdravnih riječi predstavnika Vijeća notara Europske Unije i Notarske komore Kraljevine Luxemburg predstavljene su različite teme o kojima se raspravljalo.
- Predstavljena je Regulativa (EU) broj 650/2012 Europskog Parlamenta i Savjeta o nadležnosti, nadležnom pravu, priznanju i izvršenju odluka i prihvaćanju izvršenja autentičnih instrumenata u pitanjima nasljeđivanja i o stvaranju Europske potvrde o nasljeđivanju. Raspravljalo se o njezinoj pozadini, metodologiji i procedurama, kao i o već održanih regionalnim seminarima na tu temu.
- Održan je Okrugli stol na temu: „Detaljna analiza Regulative na internacionalnom nivou“.
- Predstavljen je Program pravosuđa 2014-2020.
- Također je održan i Okrugli stol na temu „Doprinos notara unapređenju pravosudnog sustava“

Novi Travnik, 30.10.2013. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, kao predstavnik Bosne i Hercegovine u Europskoj mreži pilot sudova, dana 30.10.2013. godine obilježio je Europski dan građanskog pravosuđa.

Dani otvorenih vrata suda

Kantonalni sud u Novom Travniku posjetili su učenici osnovnih škola „Fra Marijan Šunjić“, „Edhem Mulabdić“, „Safvet beg Bašagić“ i „Novi Travnik“, srednjih škola MSŠ „308.sbb“, SŠ „Novi Travnik“, te doc.dr Mensur Kustura, dekan i studenti Pravnog fakulteta u Kiseljaku.

Akreditirani predstavnici suda: Nedica Vukić, Almir Račić, Andrea Vukoja, Admir Smilagić, Danijela Lauš, Kornelije Jezildžić, Dragan Mikuš, Amela Skrobo i Amila Dautović su učenicima i studentima objasnili funkcioniranje Kantonalnog suda u Novom Travniku, kao drugostupanjskog suda, približili im njegov rad, kao i samu funkciju pravosuđa i pravosudnih tijela.

Posebna pažnja posvećena je Odjelu za podršku svjedocima, novootvorenim prostorijama u sudu i načinu na koji funkcionira sam Odjel.

Učenici, i studenti su upoznati s pravima svjedoka, obvezama i mogućnostima, te svrhom samog svjedočenja i njegove važnosti za uspješnost sudskog postupka.

Na polasku iz suda svi su imali priliku uzeti informativne letke čiji je cilj približiti i pojednostaviti građanima bit i svrhu postojanja Odjela za podršku svjedocima.

Okrugli stol „Kaznena djela počinjena iz mržnje“ standardi i praksa

Povodom obilježavanja Europskog dana građanskog pravosuđa u 2013. godini, Kantonalni sud u Novom Travniku, uz suradnju i podršku Misije OSCE-a u BiH, organizirao je Okrugli stol na temu: „Kaznena djela počinjena iz mržnje“ standardi i praksa. Okrugli stol se održao dana 30.10.2013. godine (srijeda) u Hotelu „Central“ (Franšizni centar) Vitez.

Okruglom stolu nazočili su predstavnici sudova, tužiteljstva, pravobraniteljstva, predstavnici ministarstava, Centara za socijalni rad, OSCE-a i drugih vladinih i nevladinih organizacija u KSB/SBK.

U uvodnom obraćanju Predsjednica Kantonalnog suda Katica Jozak-Mađar je nazočnima okruglom stolu poželjela dobrodošlicu i istaknula značaj okupljanja povodom Evropskog dana građanskog pravosuđa. Posebno su pozdravljeni predstavnici Misije OSCE-a u BiH koji su Kantonalnom sudu u Novom Travniku pružili logistički i finansijsku podršku u organizaciji. Predsjednica je istaknula da će na Okruglom stolu biti prezentirano izvješće koji su pripremili predstavnici Misije OSCE-a u BiH „Bosna protiv krivičnih djela počinjenih iz mržnje“, kao i da će predstavnici pravosudnih institucija SBK-a prezentirati informacije o svojim iskustvima s kaznenim djelima počinjenim iz mržnje. Predsjednica je istakla da je navedena tema veoma značajna i da zaslužuje da bude prezentirana u okviru obilježavanja Evropskog dana civilne pravde, te da se sa istom upoznaju akteri u postupcima, razmijene iskustva, ocjene izvješće, uoče prednosti, te u svojoj praksi poboljšaju svoj rad kako bi pravda bila djelotvornija i zaštita bila efikasnija. Predsjednica Katica Jozak-Mađar je dala informacije o Evropskom danu građanskog pravosuđa, da je Kantonalni sud u Novom Travniku u Evropskoj mreži pilot sudova od 2007. godine. Kao i da se ovogodišnja središnja manifestacija obilježavanja Evropskog dana građanskog pravosuđa održava u Kantonalnom sudu u Mostaru 31.10.2013. godine, a središnja manifestacija za zemlje Vijeća Europe održana je u Luxemburgu 25.10.2013. godine. Predsjednica Kantonalnog suda u Novom Travniku Katica Jozak-Mađar se svim prisutnima zahvalila na sudjelovanju na Okruglom stolu i čestitala Evropski dan građanskog pravosuđa.

Cristiano Barale, šef terenskog ureda u Travniku Misije OSCE-a. Nakon što je pozdravio sve prisutne, Cristiano Barale je ukratko predstavio Misiju OSCE-a u Bosni i Hercegovini, te kako je njihova glavna zabrinutost za rješavanje kaznenih djela počinjenih iz mržnje.

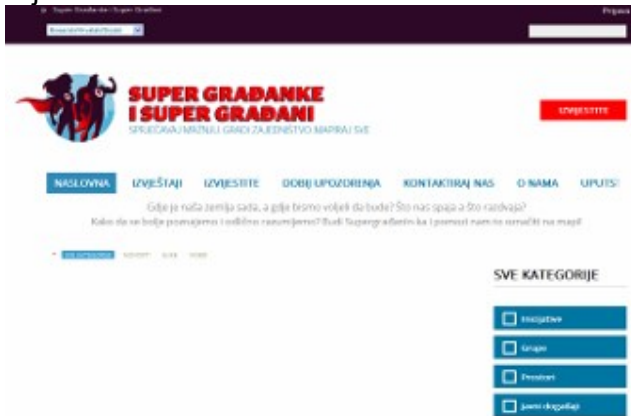
Naglasio je komponentu sigurnosti koja je glavni aspekt njihovog rada u BiH. Kaznena djela počinjena iz mržnje imaju rušilački potencijal zajedničkom životu bilo koje zajednice ili društva. Manifestiraju visok stupanj mržnje prema različitim koji se doživljavaju negativno ili kao devijantni oblik socijalno prihvaćene normale. Ovakva kaznena djela mogu ugroziti sigurnost i kompromitirati teški proces pomirenja u BiH, mogu imati izravan utjecaj na širem planu, ukoliko nisu ispravno riješeni od strane nadležnih institucija ili građanskog društva. I to je razlog zbog čega ova kaznena djela predstavljaju jedno od područja važnosti za organizaciju kao što je OSCE.

Saša Bojanić, pravni savjetnik Terenskog ureda Misije OSCE-a u Banja Luci koji je zadužen za održavanje prezentacija na temu kaznenih djela počinjenih iz mržnje i kaznenih djela vezanih za ratne zločine, na Okruglom stolu govorio je o aktivnostima Misije u borbi protiv kaznenih djela iz mržnje. Da bi nešto bilo kazneno djelo počinjeno iz mržnje moraju postojati dva elementa, prvo da je to njegovo ponašanje propisano kaznenim zakonom kao kazneno djelo, a drugo je da mora postojati predrasuda kao pobuda. Dobili smo i informacije da je kazneno djelo počinjeno iz mržnje definirano u kaznenom zakonu Republike Srpske, kaznenom zakonu Brčko Distrikta, nažalost još uvijek nije u kaznenom zakonu Federacije BiH. Očekuje se da bi mogli iduće godine imati amandane na kazneni zakon FBiH. Ured za vladavinu prava i demokratske institucije ODIR, sa sjedištem u Varšavi, dio je OSCE organizacije, oni svake godine objavljuju izvještaj o kaznenim djelima počinjenim iz mržnje, a jedan dio izvještaja tiče se BiH. OSCE šalje informacije o ovim vrstama djela koja se počinju na području BiH.

Saša Bojanić predstavio je izvještaj „Borba protiv kaznenih djela počinjenih iz mržnje“, kao i priručnik za BiH „Razumijevanje kaznenih djela počinjenih iz mržnje.“ Priručnik je rezultat rada ODIR-a i Misije OSCE-a u BiH. Predstavljena je i

web stranica "Supergrađani i supergrađanke" koja je osmišljena na način da građani mogu aktivno putem Internet stranice prijavljivati incidente koji su se dogodili ili kojima su oni svjedočili, ili na neki drugi način došli do saznanja o njima.

U posljednje dvije godine pravosuđe u BiH itekako se uhvatilo u koštac sa ovom temom. Održane su sudske i tužiteljske konferencije, posvećen je dio rada ovim temama, Centri za edukaciju sudaca i tužitelja u svojim godišnjim programima uključuju obuku za sudce i tužitelje na temu "Kaznena djela počinjena iz mržnje". Postoje koalicije koje se bave ovom problematikom, te su i lokalne vlasti počele osuđivati ovakve incidente.

Predsjednik kaznenog odjeljenja u Kantonalnom sudu u Novom Travniku Zuhdija Ćosić dao je neka objašnjenja zbog čega kaznenih djela počinjenih iz mržnje u praksi nema u većem broju. Također je spomenuo kako su u Kantonalnom sudu u Novom Travniku imali jedan slučaj u 2003. godini kao žalbeni predmet na odluku tada nadležnog Općinskog suda u Vitezu, koji je optužio počinitelja zbog kaznenog djela teške tjelesne povrede počinjene kao kvalifikacijski oblik tog djela iz stava 4. tadašnjeg člana 177. koji je regulirao kazneno djelo krađe, ali počinjeno iz mržnje, rasnih, nacionalnih pobuda. Govorio je o problemu tretiranja ovog kaznenog djela. Mržnja je upisana kao poseban element, kao posebno otežavajuća okolnost u

Republici Srpskoj i Brčkom Distriktu. Na prostoru Federacije nemamo to djelo ugrađeno kao poseban element. Zuhdija Ćosić je izjavio kako je lakše dokazati specijalno, nego opće, pogotovo subjektivne elemente umišljajnog postupanja kao bitnog elementa ovog kaznenog djela. Predsjednik Kaznenog odjeljenja rekao je da je jedino rješenje jednim zakonom propisati kazneno djelo i razgraničiti, što je kazneno djelo teže, značajnija je i povreda. U odnosu na prekršaj gdje je manja povreda poretka, te da prekršaji budu na nivou entiteta i Brčkog Distrikta. Jedini način da u opisu, u kaznama, te u izricanju kazne izvršimo potpunu harmonizaciju, čime bi građanima osigurali isto značenje.

Nazočnima Okruglom stolu obratili su se i predsjednici/predsjednice Kaznenih odjeljenja Općinskih sudova Srednjobosanskog kantona. Oni su u svojim izlaganjima izvijestili prisutne o iskustvima s kaznenim djelom počinjenim iz mržnje u predmetima na njihovim sudovima. Silva Belegić-Perčinlić, predsjednica Kaznenog odjeljenja Općinskog suda u Travniku i Darko Solomun, predsjednik Kaznenog odjeljenja Općinskog suda u Bugojnu su u svojim izlaganjima izvijestili o postojanju kaznenih djela u predmetima na njihovim sudovima gdje se kroz provjeru činjeničnih opisa u presudama može ustanoviti da je nekoliko počinjenih kaznenih djela počinjeno iz mržnje, te da je postojala pobuda mržnje. Zaključili su da zasigurno ima više ovakvih kaznenih djela, ali koja nisu kvalificirana na ovaj način.

Zamjenik Glavnog Kantonalnog tužitelja Dragan Popović je rekao kako pojam mržnje kroz kazneni zakon F BiH nije definiran, ali da imamo razna kaznena djela iz raznih glava u oblasti Kaznenog zakona gdje se taj motiv za izvršenje kaznenih djela pojavljuje kao biće obilježja, bića kaznenog djela. Rekao je da u tužiteljstvu imaju problem dokazivanja subjektivnog obilježja bića kaznenih djela gdje se pojavljuje mržnja kao motiv i upravo je to razlog što imaju mali broj kaznenih djela gdje su pokrenute istrage i podignute optužnice s mržnjom kao motivom.

Predsjednik Hrvatskog udruženja logoraša, Anđelko Kvesić govorio je o donošenju Zakona o žrtvama torture u BiH, a predsjednik Saveza Udruženja/Udruga logoraša SBK/KSB, Redžo Isić je govorio u sudjelovanju Udruženja u projektu „Izaberimo mir zajedno“ u okviru kojeg rade edukacije mladih, čija svrha je potaknuti na suživot i toleranciju.

Direktorica centra za socijalni rad u Novom Travniku, Mirjana Mehičić je pozvala predstavnike OSCE-a na suradnju i organiziranje aktivnosti na ovu temu na području Općine Novi Travnik. Također je navela pozitivne primjere dosadašnje suradnje sa Misijom OSCE-a u BiH.

Predstavnik Odvjetničke komore ZE-DO kantona i KSB/SBK, odvjetnik Vlado Slišković je rekao da bi možda izmjene i dopune Kaznenog zakona F BiH bile usvojene, da su izmjene tog zakona iznesene na sjednici Vlade i da je Vlada bila predlagatelj tog zakona.

Sead Agić, odvjetnik iz Travnika je rekao kako nažalost nitko ne govori o ideolozima političarima koji često puta svjesno ili nesvjesno zbog političkih ciljeva izazivaju rasnu i vjersku netrpeljivost. Postavlja se pitanje procesuiranja, što s onima koji su inicijatori mržnje, tko će njih procesuirati, što govori o drugom problemu, nezavisnosti pravosuđa u odnosu na politiku.

Darmin Avdić i Mehmedalija Huseinović, suci Kantonalnog suda u Novom Travniku su dali prijedloge u vezi preporuka koje su spomenute prethodno. Sudac Darmin je predložio da suci kod obrazloženja svojih presuda ukažu na neprihvatljivost mržnje kako bi razvili svijest kod građana i smanjili prisutnost mržnje. Sudac Mehmedalija Huseinović je naglasio da bi svi segmetni vlasti trebali raditi u svome djelokrugu kako bi se harmonizirali zakonski propisi vezani za kaznena djela počinjena iz mržnje, te kako bi se postigla jednakopravnost u izricanju odgovarajućih sankcija, imajući u vidu da kazne budu što represivnije u svrhu spriječavanja izvršavanja takvih kaznenih djela.

Dragan Sokanović, profesor na Sveučilištu/Univerzitetu „Vitez“ u Travniku je u svome izlaganju rekao kako mržnja nije protumačena, određena niti definirana i zbog toga predstavlja problem prilikom izrade Zakona. Sam pokušaj definiranja takvog pojma je izrazito težak i problematičan i zbog toga se ne mogu samo pravnici baviti ovom problematikom, nego bi pristup ovom problemu trebao biti multidisciplinarni tj. trebalo bi uključiti i psihologe i pedagoge, socijalne radnike i sl.

Predsjednica Kantonalnog suda u Novom Travniku Katica Jozak-Madžar je u raspravi dala nekoliko komentara i prijedloga. Rekla je kako doista treba još temeljitije pristupiti činjeničnom segmentu, okolnostima cjelokupnog slučaja kada se hoćemo baviti pitanjem kaznenih djela počinjenih iz mržnje. Tek sa aspekta činjeničnog opisa nekog događaja došli bi do prisutne količine mržnje, sama kvalifikacija djela ne daje nam pravu sliku. Trebalo bi fenomenu mržnje prići malo šire, sa svih aspekata, a ne samo konkretno po nacionalnoj i vjerskoj osnovi. Ako to uspijemo, prepoznamo, moći ćemo pomoći sebi i društvu u cjelini. Predsjednica se također zahvalila svim učesnicima Okruglog stola i izrazila iskrenu nadu da će se materijali dobiveni na Okruglom stolu učiniti dostupnim svim zaposlenicima u institucijama koje su sudjelovale.

U Izvješću OSCE-a data je kompletna lista preporuka kako slijedi:

- *Zakonodavnim organima Federacije BiH/Ministarstvu pravde Federacije BiH da:* Parlament FBiH hitno usvoji neophodne zakonodavne izmjene i dopune koje se odnose na kaznena djela počinjena iz mržnje, radi usklađivanja s međunarodnim standardima.
- *Ministarstvu sigurnosti BiH da:* Uspostavi mehanizam za konsultacije između agencija za provođenje zakona, građanskog društva i predstavnika žrtava, te bude središnja institucija za prikupljanje svih podataka o kaznenim djelima počinjenim iz mržnje u BiH;
- *Entitetskim ministarstvima unutrašnjih poslova i policiji da:* Svi službenici za provođenje zakona imaju potrebno znanje i vještine za otkrivanje pokazatelja predrasuda i da mogu ukazati tužitelju na eventualno postojanje predrasude kao motiva;
- *Općinskim organima vlasti da:* Osuđuju incidentne izazvane predrasadama na odgovarajući i dosljedan način, te osmisle i uspostave sveobuhvatne programe koji će imati za cilj da podignu svijest javnosti o

destruktivnom utjecaju kaznenih djela počinjenih iz mržnje

- *Visokom sudskom i tužiteljsko vijeće BiH i centrima za edukaciju sudaca i tužitelja da:*

Uvođenje sveobuhvatne i specijalizirane obuke, na pružanju pomoći tužiteljima i sudijama kako bi odgovarajući način procesuirali kaznena djela počinjena iz mržnje, te da vijeće nastavi sa ažuriranjem baze podataka VSTV-a sa sudskim odlukama u svim predmetima kaznenih djela počinjenih iz mržnje;

- *Sudijama da:*

Kod odmjerenja kazne uzimaju u obzir zakonsku mogućnost strožeg kažnjavanja kaznenih djela motiviranih predrasudama i da u presudi detaljno obrazlože izrečenu kaznu.

- *Tužiteljstvima da:*

Osiguraju tužiteljima posjedovanje potrebnog znanje za prepoznavanje predrasude kao motiva, te upoznavanje relevantnih zakonskih mogućnosti strožijeg kažnjavanja određenih kaznenih djela, kao i efikasan odnos i komunikacija s policijom, te upoznavanje žrtava kaznenih djela počinjenih iz mržnje s pravom na podnošenje imovinskopravnog zahtjeva;

- *Organizacijama civilnog društva da:*

Pomognu žrtvama kaznenih djela počinjenih iz mržnje kroz pružanje usluga i zastupanje, Vrše monitoring i podižu svijest javnosti o kaznenim djelima i incidentima počinjenim iz mržnje u BiH.

Učesnicima Okruglog stola Misija OSCE-a u BiH je pripremila i prigodne radne materijale – Izvešće OSCE-a “Borba protiv kaznenih djela počinjenih iz mržnje” Analiza incidenata motiviranih predrasudama u BiH sa preporukama i “Razumijevanje kaznenih djela počinjenih iz mržnje”: Priručnik za BiH.

LISTA UČESNIKA

Okruglog stola „Kaznena djela počinjena iz mržnje“ standardi i praksa

Misija OSCE-a šef terenskog ureda Travnik- Cristiano Barale, pravni savjetnik Misije OSCE-a- Rebecca McCallum, Misija OSCE-a pravni savjetnik terenskog ureda Banjaluka -Saša Bojanić, Misija OSCE-a službenik za nadzor o praćenje sudskih postupaka terenski ured Travnik- Edo Sujoldžić, Misija OSCE-a program asistent terenskog ureda u Travniku - Nikolina Tomas, predsjednica Kantonalnog suda u Novom Travniku- Katica Jozak- Mađar, predsjednik Kaznenog odjeljenja Kantonalnog suda u Novom Travniku- Zuhdija Ćosić, sudac Kantonalnog suda u Novom Travniku- Darmin Avdić, sudac

Kantonalnog suda u Novom Travniku- Senad Begović, - sudac Kantonalnog suda u Novom Travniku- Mehmedalija Huseinović, sudska administratorica Kantonalnog suda u Novom Travniku- Amra Hrvačić, stručna suradnica za podršku svjedocima Kantonalni sud u Novom Travniku-Eda Furundžija, šef kriminalističke policije MUP-a SBK -Azedin Karalić, zamjenik glavnog tužitelja Kantonalno tužiteljstvo Travnik- Dragan Popović, stručna suradnica za podršku svjedocima Kantonalno tužiteljstvo Travnik- Emina Mehić, predsjednik Općinskog suda Travnik- Goran Dujić, predsjednica Kaznenog odjeljenja Općinski sud Travnik- Silva Belegić- Perčinlić, predsjednik Prekršajnog odjeljenja Općinski sud Travnik- Zdenko Vidović, predsjednik Kaznenog odjeljenja Općinski sud Bugojno- Darko Solomun, predsjednica Općinskog suda Kiseljak- Božana Banduka, predsjednica Kaznenog odjeljenja Općinski sud Kiseljak- Rasema Orman-Šerbo, predsjednica Općinskog suda Jajce- Safija Cerić, predsjednik Odvjetničke komore Zenica- Vlado Slišković, odvjetnik Odvjetničke komore Zenica- Sead Agić, profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta „Vitez“ u Travniku- Dragan Sokanović, zapovjednik Sudske policije SBK/KSB- Fuad Skomorac, direktorica Centra za socijalni rad u Novom Travniku- Mirjana Mehić, v.d. direktorica Centra za socijalni rad u Vitezu- Slavica Pocrnja, predsjednik Saveza udruženja/udruga logoraša SBK/KSB- Redžo Ilić, predsjednik Hrvatske udruge logoraša KSB/SBK Anđelko Kvesić i predstavnic lokalne koalicije za borbu protiv incidenata motiviranih predrasudama „Razumijevanje“ Vitez - Aldina Fafulović.

Organizacioni odbor za obilježavanje Evropskog dana civilne pravde u Kantonalnom sudu u Novom Travniku u 2013. godini čine: Katica Jozak-Mađar, Angela Petrović, Zuhdija Ćosić, Senad Begović, Nedica Vukić, Amra Hrvačić i Almir Račić.

Bugojno 30.10.2013. godine- Dani otvorenih vrata suda

U Općinskom sudu u Bugojnu, dana 30.10.2013. godine obilježen je Europski dan građanskog pravosuđa.

Općinski sud u Bugojnu posjetili su učenici tri srednje škole iz Bugojna; učenici Gimnazije, Srednje stručne škole i Srednje tehničke škole. Tokom ove posjete prezentiran je značaj Europskog dana građanskog pravosuđa, te značaj i uloga Općinskih sudova u društvu. Organiziran je obilazak i posjeta pisarnici i zemljišno-knjižnom uredu suda gdje su učenici upoznati sa ranijim i sadašnjim načinom rada ovih organizacijskih jedinica.

Učenici su u jednoj od sudnica održali simulaciju suđenja iz kaznene oblasti za kaznena djela ubojstva i razbojništva, teške krađe i iznude, te lažnog prijavljivanja.

ŠTO JE CEPEJ?

CEPEJ je tijelo Vijeća Europe osnovano Rezolucijom o osnivanju Europske komisije za efikasnost pravosuđa, Res(2002)12, Komitet ministara Vijeća Europe, kako bi radilo na poboljšanju efikasnosti i funkcioniranja pravosudnog sustava u zemljama članicama Vijeća Europe. CEPEJ čine predstavnici svih 47 država članica Vijeća Europe. Nacionalnog člana CEPEJ-a u ime pravosuđa Bosne i Hercegovine imenovalo je Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće BiH. CEPEJ o svojim aktivnostima podnosi godišnje izvješće Komitetu ministara Vijeća Europe.

CEPEJ se sastoji od predstavnika 47 država članica Vijeća Europe, koje su podržane u njihovom radu mrežama nacionalnih stručnjaka omogućujući im da budu u toku sa stanjem u Europskom pravosudnom sustavu, a to su:

- Mreža nacionalnih stručnjaka odgovorna je za koordiniranje prikupljanja relevantnih informacija za evaluaciju pravosudnih sustava;
- Mreža pilot sudova kojom CEPEJ nastavlja svoje aktivnosti
- Lisabonska mreža koja se sastoji od predstavnika nacionalnih institucija za obuku država članica zaduženih za pitanja u svezi sa obukom sudaca i tužitelja, čime CEPEJ razvija

europske standarde kvalitete na području obrazovanja i edukacije.

Dobro poznavanje nacionalnih pravosudnih sustava i trenutna sudska pitanja u državama članicama (kao što su reforme) potrebno je za razvoj, u okviru Vijeća Europe, zajedničkih alata i mjera za poboljšanje nepristrasnosti, učinkovitosti i kvalitete javne pravde na temelju europskih standarda.

Države članice Vijeća Europe su:

▶ Albanija	▶ Njemačka	▶ Poljska
▶ Andora	▶ Grčka	▶ Portugal
▶ Armenija	▶ Mađarska	▶ Rumunjska
▶ Austrija	▶ Island	▶ Ruska Federacija
▶ Azerbejdžan	▶ Irska	▶ San Marino
▶ Belgija	▶ Italija	▶ Srbija
▶ Bosna i Hercegovina	▶ Latvija	▶ Slovačka
▶ Bugarska	▶ Lihtenštajn	▶ Slovenija
▶ Hrvatska	▶ Litva	▶ Španjolska
▶ Cipar	▶ Luksemburg	▶ Švedska
▶ Češka Republika	▶ Malta	▶ Švicarska
▶ Danska	▶ Republika Moldavija	▶ "Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija"
▶ Estonija	▶ Monako	▶ Turska
▶ Finska	▶ Crna Gora	▶ Ukrajina
▶ Francuska	▶ Nizozemska	▶ Velika Britanija
▶ Gruzija	▶ Norveška	

Koji je cilj Cepej-a?

CEPEJ kroz svoje djelovanje nastoji da:

Unaprijedi efikasnost i funkcioniranje pravosudnog sustava u zemljama članicama Vijeća Europe, sa ciljem da se osigura da svako može efikasno ostvariti svoja prava, čime se povećava povjerenje građana u pravosudni sustav.

Omogući bolju primjenu međunarodnih pravnih instrumenata Vijeća Europe koji se tiču efikasnosti i pravičnosti pravosuđa.

U konačnici, ostvarenjem navedenih ciljeva želi se smanjiti broj predmeta pred Europskim sudom za ljudska prava uzrokovanih od strane pravosudnih institucija država članica Vijeća Europe, kroz različite oblike povrede prava na pravično suđenje priznatog člankom 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Suradnja Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća BiH sa Cepej-om

Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće BiH redovito dostavlja CEPEJ-u podatke o radu pravosudnih institucija u Bosni i Hercegovini. Ovi podaci se objavljuju u dokumentu „Europski pravosudni sustavi, efikasnost i kvalitete pravosuđa“. Pomenuti dokument se objavljuje svake dvije godine i sadrži detaljna poređenja europskih pravosudnih sustava. Nedavno je na internet stranici Vijeća objavljen prijevod posljednjeg izdanja ovog dokumenta. Također,

Vijeće je osiguralo prijevode najvažnijih CEPEJ-ovih dokumenata i dostavilo ih je svim sudovima i tužiteljstvima, kao i drugim relevantnim institucijama u Bosni i Hercegovini. U skoroj budućnosti saradnja sa CEPEJ-om će se intenzivirati kroz aktivnost eksperimentalnog prikupljanja podataka o trajanju sudskih postupaka u jednom broju sudova u Bosni i Hercegovini. Pored toga, nacionalni član Bosne i Hercegovine redovito učestvuje u radu CEPEJ-a. Konačno, Kantonalni sud u Novom Travniku aktivno učestvuje u radu CEPEJ-ove mreže pilot sudova.

Europski pravosudni sustav

Statut CEPEJ-a ističe usporedbu pravosudnih sustava i razmjene znanja. Opseg ove usporedbe je širi od same učinkovitosti u užem smislu: ona također naglašava kvalitetu i učinkovitost pravosuđa.

Da bi ispunili ove zadatke, CEPEJ je poduzeo redoviti postupak za ocjenu pravosudnog sustava Vijeća Europe državama članicama. Njegova radna skupina za procjenu sudskog sustava (CEPEJ-GT-eval) je zadužena za upravljanje ovim procesom.

Kako bi olakšala proces prikupljanja i obrade sudskih podataka, stvorena je on-line elektronska verzija sheme. Svaki nacionalni korespondent tako može pristupiti web stranici da se registriiraju i da podnesu odgovarajuće odgovore Tajništvu CEPEJ-a.

Izvešće od 2012.godine temelji se na podacima iz 2010. godine. Ovo izvješće je usvojeno od strane CEPEJ-a tijekom 20-og Plenarnog sastanka (6-7 prosinca 2012). Sastavna verzija izvješća i svi podaci koji predviđaju pojedine države članice su dostupni na stranicama Vijeća Europe.

Baza podataka o pravosudnim sustavima Vijeća Europe, te država članica je lako dostupna

svim građanima, političarima, pravnicima, academicima i istraživačima. U međuvremenu, države, ako to žele, imaju mogućnost ažuriranja nekih ključnih podataka. Što se tiče prethodnog ciklusa i iz informacija sadržanih u izvješću, CEPEJ je želio završiti ovu fazu pravosudnih

sustava, te produbiti analize nekih tema.

Europska mreža pilot sudova

Europska mreža pilot sudova uspostavljena je od strane Europske komisije sa efikasnost pravosuđa (CEPEJ), s ciljem da se: podrže aktivnosti CEPEJ-a -kroz bolje razumijevanje svakodnevnog funkcioniranja sudova, ukaže na najbolje prakse rada u europskim sudovima koje bi mogle biti iznijete pred nadležna tijela u državama

radi njihovog eventualnog usvajanja s ciljem unapređenja efikasnosti pravosudnih sustava.

Što je Europska mreža pilot sudova?

Forum informacija

Pilot sudovi su privilegirani primatelji informacija o radu i postignućima CEPEJ-a i pozvani su da distribuiraju te informacije unutar svojih nacionalnih mreža. Unutar Mreže, pilot sudovi međusobno komuniciraju i surađuju.

Forum odraza

Mreža pilot sudova se konsultira o različitim temama kojima se bavi CEPEJ.

Forum implementacije

Pilot sudovi mogu biti zamoljeni da na lokalnom nivou isprobaju određene mjere predložene od strane CEPEJ-a.

Kantonalni sud u Novom Travniku je predstavnik Bosne i Hercegovine u Europskoj mreži pilot sudova od 13.12.2007. godine.

Više informacija o obilježavanju Europskog dana civilne pravde i Europskoj komisiji za efikasnost pravosuđa (CEPEJ) možete dobiti posjetom na slijedeće web stranice:

www.coe.int/cepej

www.ksud-novitranikpravosudje.ba

www.hjpc.ba

<http://pravosudje.ba/vstv/faces/vijesti.jsp?id=32314>

